

İnternetin siyasi ve ekonomik gücü herkesin elinde mi? (1)

İnternet temel mimarisinin dağılık ve merkezileşmeyen özellikleri, hiç şüphe yok ki kişisel özgürlüğü artırıyor ve bir çeşit küresel demokrasi ortamı sağlıyor. Örneğin Türkiye'nin en fakir ve en soğuk şehirlerinden biri olan Ağrı'da oturan ve hiç kimsenin tanımadığı bir yazar, kimsenin onayına veya engellemesine uğramadan, yazılarını kendi sayfasında veya herkese açık sayfalarda yayımlayabilir. Aynı yazarın bir Hürriyet veya New York Times gazetesinde "editöre not" türünden bile olsa yazısını yayınlama olasılığı ne acaba? Tabii ki neredeyse sıfır. Örnekleri çoğaltabiliriz. Görüşünüzü yansıtmak için sadece bir bilgisayar ve internet bağlantısı yetiyor; üstelik bunlar artık imtiyaz değil. Kamuya açık kütüphane veya belediye olanaklarını kullanarak hiç para vermeden veya birkaç liraya bir internet kafeden edinebilirsiniz.

Dolayısıyla ben de, büyük bir çoğunluk gibi internetin "entelektüel gücü" herkese dağıttığını (merkezilikten uzak-

**ÇETİN KAYA
KOÇ**

laştırdığını) ve her görüşe kendini ifade etme olanağı sağlayarak, gücün zaman içinde ekonomik ve siyasi elitlerin elinden alınıp küresel dünyanın vatandaşlarına geçmesini sağlayacağını düşünmeye başlamıştım.

Gerçek aslında bundan çok farklı, çünkü hiç bir şey tam görüldüğü gibi değil. İşte bu noktada, bu yazıyı okuyan sosyalbilimci arkadaşlarımla gülümsediklerini ve "Çetin hoca ne de olsa bir mühendis. Gücün el değiştirmesinin tarihsel, ekonomik ve siyasal boyutlarını göremez, ama çok geç olmadan yine de fark etmiş", dediklerini hissediyorum. Haklısınız. Sizi hayal kırıklığına uğratmak istemezdim, ama ben internetin aslında gücü merkezileştirdiği görüşüne sosyoloji veya tarih analizleri yaparak varmadım. Sadece, internetin mimarisine ve mühendisliğine daha dikkatli bakıp, son 25 yıllık evrimini "bir mühendis gözüyle" inceleyerek vardım. Bir sonraki yazımda anlatayım.

koc@cryptocode.net